

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARAD

Redacția și Administrația:
ARAD, STRADA EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABON
Pentru 1 an 300

Bisericile de pe granița de Vest

Duminecă, la Schimbrea la Față, când țara întreagă sărba amintirea biruințelor dela Mărășești, s'a pus la Șofronea piatra de temelie a bisericii. Evenimentul acesta religios săvârșit de P. C. S. păr. F. Codreanu protopopol Aradului și de C. S. păr. V. Guleșiu preotul locului, are o înaltă semnificație și o deosebită însemnătate națională.

Parohia coloniștilor și biserica ortodoxă dela Șofronea face parte din lanțul cetăților de apărare și de consolidare a granițelor noastre. Dela Jimbolea la Arcadia, dela Arcadia la Pereg, dela Pereg la Iratoș, dela Iratoș la Șofronea, dela Șofronea la Andrei Șaguna și așa mai departe, se înșiră una după alta pietrele de temelie a bisericilor și prin ele blocurile de fortificare a frontierelor României. Este un adevărat *brâu al Ortodoxiei* cu care se încinge țara pe granițele încă râvnite de vrăjmași.

Opera aceasta națională și religioasă pe care o prezidează Biserica prin înalții ei ierarhi, — la Arad prin purtarea de grijă a P. S. S. episcopului Andrei — constituie momentul și monumentul cel mai trainic al consolidării noastre la frontiere. Biserica zidește pentru veșnicie; lucrările ei sfințitoare la granițe și oriunde, arată semne de veșnicie nu numai pentru Ea, ci și pentru neamul ce-l ocrotește și-l călăuzește.

Parohiile și bisericile ortodoxe de pe granița de Vest a țării constituie cea mai bună garanță și cea mai fericită contribuție la întărirea morală și spirituală a frontului de rezistență națională pe care o putem opune revizionismului.

Granițele unei țări nu se apără, nici nu se distrug, numai cu tunurile! Mai presus de toate este sufletul, care nu poate fi distrus decât prin apostasie, prin trădarea idealurilor lui. Când am zidit o biserică pe graniță am dat sufletelor adăpost dumnezeiesc; am zidit cetate Dumnezeului părinților noștri care nu ne va lăsa pradă în mâna dușmanilor decât atunci când

mulțimea păcatelor ne va face nevrednici de mila Sa.

Vor binemerita cea mai caldă recunoștință dela țară și răsplată dela Dumnezeu P. S. S. episcopul Andrei, Excelența Sa rezidentul regal Al. Marta și toți preoții și colaboratorii acestei opere de consolidare spirituală a granițelor prin bisericile zidite după stilul bizantin al vechilor noastre biserici și mănăstiri.

Dar mai ales vor primi alduirile poporului dreptcredincios, care din neam în neam va păstra amintirea și va povesti faptele minunate ale bunilor lui păstori. Am cunoscut într'un sat o femeie care de câteori se întâlnea cu preotul și de câteori trecea pe lângă biserică își punea mâinile cruciș pe piept și cerea binecuvântarea darului lui Dumnezeu asupra ostenitorilor din inițiativa și strădania cărora s'a zidit în acel sat cea dintâi biserică.

Pietre sfințite și biserici minunate!... Cei ce se vor atinge de voi pentru a vă clăti se vor sfărâma și ca pulberea se vor spulbera, iar lucrătorii și ziditorii voștri răsplată multă vor primi în ziua cea de apoi. Prin voi prinde neamul nostru rădăcini în pământ; în apropierea voastră coloniștii români înjghebează noi centre de așezări sătești în masa românismului; în prezența voastră se făurește istoria contimporană a neamului; în graiul vostru sfânt descifrează generațiile de astăzi și cele viitoare misiunea istorică și culturală pe care Dumnezeu a lăsat-o poporului român să o împlinească în timp pentru eternitate; în voi vedem legătura cu ceriul și cu pământul, cu trecutul și cu viitorul; prin voi arătăm neamurilor că suntem demni urmași ai acelor strămoși străluciți, despre a căror râvnă religioasă se spune că „a fost de când lumea caracterul precumpănit al firii lor”.

Iată de ce vă așezăm în slujbe sfinte, vă zidim cu multe jertfe, vă încunjurăm cu credință și vă îmbrățișăm cu toată dragostea.

De Dumnezeu Născătoarea

Biserica sfintei Sofii din Bizanț era ticsită de creștini, ca o coșniță de albine. Se strânseseră la porunca împăratului să le împărtășească o veste bună. Venise și mama împăratului și tânăra împărăteasă, înconjurată de o mulțime de curteni îmbrăcați în haine strălucite. De față erau boierii cei mari și cărturarii cei mai vestiți ai împărăției. Toți așteptau cu nerăbdare să afle taina vestei celei nouă.

— Poate că va vrea împăratul Constantin să schimbe cârmuirea, vorbeau unii creștini.

— Se poate să pornească războiu împotriva Bulgarilor, își dau cu judecata alții.

— Ori, va fi având ceva cu patriarhul, își tălmăcea părerea o altă ceată.

Dup' o scurtă slujbă, slujită de-un sobor de preoți, împăratul Constantin Copronimul eși din sfântul altar, prin ușile împărătești și se opri înaintea iconostasului. Era îmbrăcat în podobele cele mai scumpe și mai alese. În mâna dreaptă purta o cruce de aur, iar în cea stângă o pungă plină cu galbeni. Își roti odată privirea ageră peste toți creștinii din biserică, apoi prinse a vorbi în glas năpraznic:

— Azi, împăratul Bizanțului este un răzvrătit! Un răzvrătit neîmpăcat! Un răzvrătit neînfricat!

Curtenii se priviră speriați și gânduri felurite le trecură prin minte. Cei mai mulți socotiră că împăratul s'a smintit la cap. Mai mult li se întări această bănuială, după ce împăratul urmă tot așa de sălbatic:

— M'am răzvrătit împotriva Maicii lui Dumnezeu! Vreau s'o izgonesc din casa Domnului! Căci ea nu-i Maica lui Dumnezeu, numai Maica lui Iisus!...

Un șuier de înfiorare s'auzi prin mulțime și cei mai mulți creștini încremeniră de groază. Împăratul nu le luă seama, ci ridică în aer punga plină cu aur, ca să se vadă peste tot și le porunci creștinilor:

— Uitați-vă aici! Punga-i plină plinuță cu galbeni! De aceea are mare preț! Fiecare ar dori să fie a sa! Așa-i curtenii mei credincioși?

Curtenii îi întăriră cu 'n glas spusele, iar împăratul în vremea asta goli tot aurul din pungă într'un disc și întrebă din nou mulțimea, arătându-i punga goală:

— Dar acum mai are preț!

— Nu mai are! îi răspuseră în grabă boierii.

— Ei, vedeți, așa stăm și cu Maica Domnului! Ea era sfântă atâta vreme cât purta în pântecul său pe Iisus Hristos, dar după aceea

a rămas numai o biată femeie neputincioasă și neînsemnată, ca și aceeași pongă goală și fără de preț! De aceea dați-i îndată afară icona din Casa Domnului!

Când s'auziră aceste cuvinte grele și ne-bune, toată gura amuși. Nici capetele nu mai mișcau, nici genele nu mai clipeau. Dar din rândul întâi se ridică o femeie bătrână și porni spre iconostas. Împăratul își înălță cu mândrie fruntea, când o văzu că s'apropie de el. Bătrâna zări îngâmfarea împăratului, de aceea-i zise:

— Nu te făli, împărate, ci te teme!

— De cine să se teamă Stăpânul Bizanțului!

— De Fiul Maicii. Cum se tem și vrăjmașii mei, de tine, de fiul meu! Ori nici eu nu-ți mai sunt azi mamă? Ori și eu, numai alăta și-am fost mamă cât te-am purtat în pântecul meu și cât te-am lăptat la pieptul meu? Spune, împărate Constantine!

Împăratul îngălbeni când auzi cuvintele mamei sale, nu mai zise nimic, ci făcu semn curtenilor și porni îndată, rușinat, spre palatul împărătesc. Nu mai unelti și nu se mai răzvrăti împotriva Maicii Domnului, cât o știu în viață pe mama sa. Numai după marea ei ridică din nou steagul răscoalei împotriva Maicii Sfinte, dar n'avu răgaz să-și ducă planul izgonirii la îndeplinire, căci Fiul Mariei trimise cetele Bulgarilor asupra Bizanțului și împăratul necredincios pieri în lupta dată cu ei.

Prot. A. Nanu

(Din broșura: Maica Domnului).

Dumineca 11 după Rusalii

Datornicul nemilos

Împăratul a găsit că unul din slujitorii săi îl era dator zece mii talanți. Un singur talant, pe vremea Mântulorului, era o avere. Azi, după socoteala unora, un talant ar face vreo 35—40 mii de Lei. Pe atâția Lei însă nu poți azi cumpăra nici a patra parte din ce se putea atunci pe un talant. Și sluga era dator zece mii talanți. Îl vine se zici că așa ceva nici nu se poate, ca un slujitor să fie atâta dator, chiar împărat să-l fie stăpânul.

Hristos Domnul însă în pilda aceasta nu vorbește despre un împărat pământesc, ci despre Dumnezeu. Datoria nu e bani, ci sunt păcatele. Sluga sunt eu și tu și noi, toți oamenii. Și atunci nici nu e mult zece mii talanți, căci noianul fărădelegilor noastre nu are margini, ci precum zicem în rugăciune, s'au înmulțit mai mult decât perii capului.

Pentru marea mulțime a păcatelor am fi vrednici de cea mai grea osândă, să fim vânduți sau pierduți cu femeile și copiii și cu tot ce avem.

Dar, precum spunem în aceeași rugăciune întocmită de Sfântul Simeon Metafrastul, nu este nici un păcat, care să biruiască iubirea lui Dumnezeu față de

noi. Pentru această iubire a lui Dumnezeu a îndrăznit sluga să cadă și să se închine împăratului: Doamne, mai îngăduiește-mă și-ți voiu plăti tot. Nu era nici el și nu suntem nici noi în stare să plătim tot, ci toate nădăjdul să fie covârșite de iubirea cea nemăsurată a lui Dumnezeu.

Ar fi fost deajuns smerenia acestei căderi și închinăciuni. Împăratului i-a fost milă și i-a iertat datoria. Ne primește și ne iartă și pe noi, pe oricare, cum a iertat pe femeia păcătoasă, pe tâlharul pe cruce, pe vameșul, pe fiul rătăcit, pe Petru care s'a lepădat de Domnul, pe Pavel care prigonia Biserica. Un strop de dragoste de vom avea către Domnul și vom alerga la mila lui, ne va ierta toată datoria, toate păcatele.

Însă numai într'un chip: dacă vom face arătat stropul de dragoste. Cum să ne arătăm noi iubirea către Dumnezeu, ce daruri să-i aducem, ce cuvinte să-i spunem? Unde să alergăm la El, unde să-l aflăm? Nu trebuie să facem drum lung. Hristos Dumnezeu a lăsat în locul său pe alții și la tot pasul avem cul să ne arătăm iubire. Avem pe aproapele nostru, pe cel din casa noastră, din satul nostru, din țara noastră. Dacă unora ca aceștia ați făcut, lui Dumnezeu ați făcut.

Esti tu împăcat, iertat-te-ai tu cu cel din casa ta, din satul tău sau cu alții? Nu porți ură și dușmănie cuiva? Atunci cum poți cere mila lui Dumnezeu, să-ți ierteție, dacă tu nu știi ierta? Tu ceri să-ți ierte cel zece mii de talanți, păcatele cele multe și mari, dar tu ești gata să sugrumi, să duci la judecătoare, să arunci în temniță pe altul pentru un dinar, pentru o oarecare supărare.

Ingerii în ceruri te vor pări că ai cerșit iertare dar tu nu ierți. Slugă vicleană și netrebnică se numește cel ce nu știe ierta greșala, dar el vrea să fie iertat.

Calcă-ți pe inimă și împacă-te, iartă, ca să fii iertat. Chiar dacă alții te-au supărat, nu fii împletit, ci mergi și te împacă. Chiar de ai fi mai mare, mai bogat, mai bătrân decât el, mergi tu, apleacă-te tu, ca să ceri pace și iertare.

Adu-ți aminte cum zici când te rogi: Și ne iartă nouă păcate noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri.

Câtă pace și bucurie ar fi în casele noastre, în satele noastre și în țara noastră, în lumea întreagă câtă fericire ar fi, dacă am ști să iertăm aproapele nostru, dacă ne-am aduce aminte că numai așa putem fi iertați, dacă iertăm, că numai așa poate fi binecuvântarea lui Dumnezeu peste noi, dacă în noi este dragostea față de El și față de aproapele nostru.

Protopresbiterul C.

Elogiu Preotului bătrân

Revista Sf. Sinod, Biserica Ortodoxă Română în Nr. 5—6/1939, are o cronică cu aprecieri elogioase, semnată de p. V. N. Popescu, la adresa articolelor Preotul bătrân din Colțul preotesei publicate în Biserica și Școala, din care reproducem următoarele rânduri:

Problema discutată în această revistă, unde era rezervat numai un colț, vrem s'o punem pentru toți cititorii revistei, căci este o problemă care interesează întreaga Biserică ortodoxă română. Preotul bătrân al revistei *Biserica și Școala* are câteva expresii atât de fericite, încât arată prin ele importanța problemei,

când zice, de nădă, că: *Malca preoteasă este eroul necunoscut al Bisericii noastre; casa preotească este a doua biserică din sat; casa preotească este o școală a tradițiilor religioase; nu uita, malcă preoteasă, că tu nu ești numai cea dintâi între femeile din satul tău, ci ești și malca lor sufletească, etc.* Și așa cum îi atribue atâta atențiune revista *Biserica și Școala*, vrem și noi s'o punem, tot cu aceeași gravitate, pentru întreaga noastră Biserică, căci fără să fie socotit un capitol special de pastorație, soția preotului urzește împreună cu preotul o mare parte din pastorația ortodoxă.

Problema are o valoare specială pentru Biserica ortodoxă, deoarece preotul ortodox de parohie fiind căsătorit, viața lui între păstoriți depinde de viața lui în cămin. El nu poate da decât ceea ce are în suflet, iar dacă sufletul lui va fi în luptă cu neînțelegerile din familie, cu atât mai grea va fi lupta cu neînțelegerile din parohie. Nedându-i-se această importanță vieții în cămin a preotului, așa se poate explica de ce atâția tineri seminariști și teologi, care înainte de preoție făgăduiau o viață de apostolat, s'au afundat într'o viață steapă și fără de roade sau, și mai grav, au ajuns la ruină. Neînțelegerea din partea familiei soției, neînțelegerea soției sale, mondenitatea sau ușurătatea moravurilor ei au făcut pe unii să ajungă la dezastru: divorțul, sau la o răbdare care le paralizează orice entuziasm pastoral..

Tânărul candidat la preoție greșește dacă își alege soția din calcule materiale, din socoteli de mai ușoară înghesare a situației sau chiar urmărirea frumuseții exterioare, când ar lipsi frumusețea morală. Tânărul soție de preot greșește, dacă crede că viața alături de preot este ca a oricărei alte femei, căci ea trebuie să-și impună renunțări de plăceri și să fie gata la mai mult sacrificiu. Toate aceste greșeli sunt desbătute cu atâta căldură, adâncă înțelegere și talent de *Preotul bătrân* de la revista *Biserica și Școala*, încât îi vom urmări și-i propunem să tipărească într'un mănunchiu întreg *Colțul preotesei*, când el va fi la capătul lămuririi tuturor gândurilor ce se vor desbata în acest colț al revistei, dorind să fie un colț al *Bisericii*, în atențiunea tuturor care sunt răspunzători de pregătirea preotului, în îndeplinirea misiunii lui preoțești în mijlocul sufletelor.

Cultul nostru

În zilele noastre, când ne sosesc știri măgulitoare la adresa Bisericii ortodoxe din Germania, când apoi Anglicanii, plini de admirație față de cultul și tradițiile noastre bisericești, fac încercări serioase de unire cu Biserica noastră, nu neînsemnat este numărul aceloră dintre creștinii noștri cari cer slujbe făcute la repezeală și cercetează biserica numai la sărbătorile naționale.

Așa fiind, cred că nu este de prisos, să zăbovim puțin, asupra rostului cultului și'n deosebi asupra minunatului cult al Bisericii noastre ortodoxe.

Cultul divin, orânduit de Mântuitorul, cuprinde o coroană de rugăciuni și gesturi, prin care omul comunică cu Dumnezeu.

Așa se simte omul, mai mult trupesc și caută să-și manifeste în extern, gândurile și sentimentele pe cari le nutrește față de Creatorul său. De aceea oriunde a existat un raport al omului către Dumne-

zeu, el s'a exprimat prin formele cultului extern, aducând laudă și mulțumire lui Dumnezeu, prin jertfe și alte forme fie cât de simple.

Prin harurile lui, cultul divin, are apol puterea de a curăți și sfinți pe oameni, precum și de a le înfățișa credința.

Și nu neînsemnată este puterea cultului public, de a-l emoționa pe om, înviorându-i inima și transpunându-l spre cele veșnice; multe convertiri religioase și îndemnuri de a se lepăda de lume (Sf. Antonie) au venit dela o simplă participare la o slujbă divină.

Nu Dumnezeu are nevoie de cultul nostru, căci dacă e vorba de folos, acesta e mai mare pentru noi, binefacerile lui revărsându-se asupra noastră.

Cât de bogat și sublim în cuprins este cultul divin. Și mai ales misticismul, varietatea și frumusețea cultului nostru, care limbă omenească le poate lauda după cuviință?

Sublimitatea și frumusețea lui ne-o păstrează tradiția, care atribuie încreștinarea Rușilor faptului că misionarii lor, căutând religia cea adevărată, au asistat la o slujbă în biserica sf. Sofia din Constantinopol și au fost așa de emoționați, încât nu mai știau unde se află — în cer sau pe pământ — și spuse-ră împăratului la întoarcerea în țara lor, că numai aceasta este religia cea adevărată. Urmarea a fost că întreg poporul rus a primit credința ortodoxă.

Cultul divin nu este în cele din urmă, numai o lucrare omenească pentru a aduce preamărire și mulțumire lui Dumnezeu.

Nu este numai atât, ci este în primul rând, un dar al lui Dumnezeu, o lucrare a Lui, făcută pentru mântuirea oamenilor. (Vezi Pr. S. Căndea, Sf. Euharistie și Predica. R. T. 1937 Nr. 5 p. 174.)

Mântuitorul, pe crucea de pe Golgota s'a adus odată pentru totdeauna jertfă pentru păcatele tuturor oamenilor.

Cum aceasta jertfă nu se mai repetă pentru a fi părtași la roadele ei, ea se reînnoiește, se perpetuează, până la sfârșitul veacurilor, în jertfa cea nesângeroasă dela sf. Liturghie.

Centrul cultului divin îl ocupă deci sf. Liturghie, această perlă a Bisericii noastre, care prin semne și mișcări simbolice, reînnoiește întreaga viață a Mântuitorului, dar prin jertfa cea nesângeroasă este răstignirea continuă, este drama creștină.

Și înfricoșător este rolul preotului liturg, la săvârșirea acestei jertfe; prin analogie, este același cu a îngerului care a binevestit nașterea lui Mesia.

Căci precum zămislirea Fiului lui Dumnezeu este atribuită în mod special Duhului Sfânt, tot El va sfinți și elementele euharistice născându-le așa zicând; acolo (la zămislire) lucrând întâia, aici a doua naștere; acolo prin glasul îngerului, aici prin înfricoșata invocare (epicleză) a preotului în trupul și sângele Domnului Hristos.¹⁾

De aceea mare actualitate au cuvintele distinsului prof. univ. Dr. V. Lochița, decanul Fac. de Teologie din Cernăuți — „că transfigurare întru toate ale sale i cere omului-diacon, omului-presbiter și omului-arhieru, la servirea tainei trupului și sângele Domnului, Domnului și Mântuitorului nostru”.²⁾

Pentru a arăta rolul însemnat al sf. Liturghii,

¹⁾ cf. Dr. V. Lochița: Doctrina sf. I. Damaschin despre Maica Preacurată, în „Candela” an. 1937, p. 266.

²⁾ Idem; Cuvintele la inaugurarea nou numitului prof. Dr. I. Zugrav. — Candela — 1938, p. 19.

lăță ce zice protestantul Fr. Heiler³⁾ despre particularitatea Liturghiei ortodoxe:

„Liturghia ortodoxă este o dramă puternică întru tot bogată aici spre deosebire de biserica apuseană, dogma nu este de căutat așa de mult în puținele definiții ale vechii Biserici, ca în cultul viu, în centrul căruia stă Liturghia euharistică”.

Și „numai acela înțelege Biserica care înțelege Liturghia”.

Un punct însemnat la săvârșirea cultului divin este fără îndoială și predica și față de curentele de înnoire de astăzi, cuvântul Bisericii nu trebuie să lipsească dela nici o ocazie.

Iar religia noastră fiind în primul rând o religie cultică, Prea Sf. Episcopul nostru Andrei a accentuat la repetite ocazii, că datorința de căpățenie a preoților este de a practica cu toată grija, cu toată sfințenia și evlavia slujbele sfinte, și în deosebi sf. Liturghie, acest tezaur așa de prețios în ochii noștri și ai lumii.

Căci oricâtă armătură teologică și științifică ar avea preotul, calitatea lui cea mai aleasă rămâne cultura inimii, — sfințenia lui de slujitor al lui Dumnezeu.

Să luăm aminte deci! „Înainte sfântului altar, la plinirea sfintelor funcțiuni, teologul cel mai erudit și cel mai ager se poate să rămână în urmă în fața unui preot simplu și cu mai puțină știință, dar intern sfințit și pătruns de chemarea-l cea înaltă” (Pr. Prof. Dr. I. Zugrav, Discurs de inaugurare, în Candela 1938 p. 29).

Pr. Traian Magoș.

Femeia în familie

La sărbătoarea Adormirii Născătoarei de Dumnezeu și la alte sărbători ale Maicii Domnului se citește Evanghelia despre Marta și Maria. În casa acestor două surori s'a împreunat credința Mariei cu hărnicia Martei. Hristos Mântuitorul a laudat evlavia Mariei fără să disprețuiască hărnicia Martei: Mult te silești și multă grije duci. E bine ce faci tu, e trebuință să porți grije de cele ale casei. Dar un lucru trebuie. Tu ai și suflet, care se cere îngrijit. Azi sunt în casa voastră. Aveți prilej să vă gândiți la suflet. Maria și-a ales partea cea bună.

Plecând de aci s'a scris și s'a vorbit mult despre chemarea femeii pe toate tărâmurile: binefacere, cultură, ba și politică. Dar femeia n'a prea lucrat în afară de familie. Când a ieșit să lucreze în afară de cămin, a dat prilej de sminteală. Ieșită din familie s'a desrădăcinat și nu și-a mai aflat locul.

De aceea vom spune azi câteva cuvinte despre femeile cari au izbutit să schimbe înfățișarea lumii locale prin faptul că au rămas în căminul lor familiar.

Hristos Mântuitorul are o asemănare minunată despre slujitorul care dospește toată frământătura. E vorba de împărăția lui Dumnezeu, care se adâncește în suflete încet, dar cu o putere căreia nimic nu i se

³⁾ Citat la Dr. I. Zugrav: Cultul nostru văzut de cunosători străini, — unde reproduce și alte pagini de autori apuseni, protestanți și anglicani, de o capitală importanță, despre frumusețea, sublimitatea, varietatea și popularitatea cultului nostru, în special despre sf. Liturghie, aceștia neputând fi învinuiți de părtinire. — În rev. „Candela” Cernăuți, 1938 pp. 30—61.

poate împotrivi. Mântuitorul n'a spus la întâmplare că femeia este ceea ce pune aluatul.

Femeia este sufletul familiei, iar sufletul ei este aluatul care se pune, fărămă cu fărămă în frământătura sufletească și a soțului, dar mai ales a copiilor.

Învățătorii ar putea să pună mălurie, că în școală e o adevărată plăcere să înveți copiii în al căror suflet și-a pus mama lor sufletul. Ofițerii ar putea să spună, că în armată se poate statori dacă e în sufletul soldatului din sufletul mamei.

Iar dacă mama n'a pus nici o fărămă din sufletul său în sufletul copilului, e îngreunată, de cele mai multe ori zădărniciă și osteneala învățătorilor în școală și a ofițerilor în armată.

În Vechiul Testament, ni se spune, că proorocul Samuil, care a avut un rol atât de covârșitor în istoria Evreilor, a avut o mamă, care se ruga plângând.

Gândiți-vă ce înseamnă aceasta. Fiorul ce i-a pătruns loată ființa era semnul că din sufletul mamei sale s'a pus o fărămă în sufletul lui ca să-l dospească.

Colinzile noastre cântă frumos duioșia Preacuratei feșă de Fiul său și Dumnezeui nostru:

„Era Maica Precista

Ș'un copil ce tot plângea.

Maica s'a din graț grăia:

Taci, fiule nu mai plânge,

Că Maica ște-ți va da

Ratul sfânt să-l stăpânești!.

În duioșia colinzilor despre Preacurata și Iisus copilul e deoparte fericirea Maicii Domnului, cum a fericit-o femeia care a zis: Fericit este pântecul care te-a purtat. iar de altă parte e înțelegerea adâncă a poporul despre chemarea mamei în creșterea copilului.

În viețile sfinților găsim, că cei mai însemnați sfinți, ca Ioan Gură de Aur, Grigorie cuvântătorul de Dumnezeu și alții au avut mame cari și-au pus sufletul în sufletul copiilor.

Mareșalul francez (Foch) care a dus la biruință în marele războiu armatele Antantel, a fost crescut de mama sa să știe să se roage. Avea în mână o armată cum n'a fost alta mai mare de când e lumea și el Duminecă de Duminecă mergea la biserică și se ruga între jărani de acolo, fără să fie cunoscut. În suși scria: Când aveam de luat măsuri grele, mă sfătuam cu statul major, apoi mă sfătuam cu Dumnezeu, mă rugam și totul mi se părea mai limpede.

Un cancelar al Germaniei (Bismarck) spunea că o țară nu se poate guverna cu cele 10 porunci dumnezeiești. Mareșalul francez a dovedit, că se poate guverna și un continent întreg cu rugăciunea moștenită dela mamă. Tot despre acest mareșal se scrie, că fiind pe patul de moarte, preotul, un fost ofițer i-a spus: Domnule mareșal, Supremul Domn al oștilor vă cheamă la raport. el și-a făcut cruce în semn de salut creștinesc și a răspuns: Merg.

Cum poate sufletul mamei să dospească sufletul copiilor ne-o mai arată un nesfârșit șir de pilde. Încă una și încheiem:

Nu demult a încetat din viață un învățat al neamului nostru (G. G. Longinescu). El care și-a trăit viața pentru știință, în toate vedea mâna lui Dumnezeu. Spunea și scria: „Numai prin știință și credință România mare va deveni România mare”. A fost dintr'o bucată și ca om, și ca profesor, ca om de muncă și iubitor de țară, fiindcă a fost creștin întreg și luminat. Taina credinței sale o spunea el însuși vorbind despre mama

sa că: a avut 19 copii, a rămas văduvă, dar s'a chinuit și i-a crescut, învățându-i să muncească, să fie cinstiți să fie credincioși. Tot des le spunea în telul său: cu chelea te-am făcut, cu chelea să mori, dar să rămâi cinstit și să-ți faci datoria.

Din cinstea față de malca sa spunea marele învățat că ar trebui să se facă două medalii de preț: „Răsplata mamei” și „Răsplata soției”, iar ultima dorință i a fost, să fie înmormântat alături de măicuța lui.

*

Pildele acestea lămuresc pe deplin adevărate și singura chemare a mamelor din toate vremile: să fie sufletul casei lor, suflet care se pune în sufletul celor din familie și dospește frământătura, iar prin sufletele copiilor dospește frământătura sufletelor din lume.

Dacă tu, oricare mamă, vei ști să-ți mângâi copilul când plânge cum spune colinda că mângâia Preacurata, dacă vei ști să te rogi pentru copilul tău, cum se ruga mama proorocului Samuil, dacă-l vei învăța să se roage cum a învățat mama sa pe mareșalul mareșalului război, dacă-l vei ști sfătui la muncă, credință și cinste ca măicuța marelui învățat, — înseamnă că îți pui sufletul tău în sufletul lui și sufletul tău va crește în el, îl va schimba și el va schimba o parte din lumea înconjurătoare. Împărăția lui Dumnezeu care este în sufletul tău va crește și se va răspândi tot mai mult pe pământ, până-l va cuceri în întregime.

Prot. F. Codreanu.

Doleanțele protoiereilor ortodocși din Ardeal

Tagma protoiereilor, cu demnitate bisericească de arhipresbiteri, s'a dezvoltat din instituțiunea veche bisericească a horepiscopilor sau protopopilor. Au fost în trecut și sunt și azi în Biserica noastră căpetenia clerului parohial, dintr'o regiune bisericească. Se numesc „oculus episcopi”. Sunt deci, reprezentanți episcopului, în tractul peste care au dobândit potestas jurisdictionis. Sunt inspectorii și diriguitorii clerului și poporului, în numele episcopului, dintr'o regiune bisericească. În vechiul regat, protoiereii sunt puși în fruntea unui județ, în chestiunile bisericilor. În Ardeal, într'o eparhie, deci în județ, sunt mai mulți protoierei instituți pe circumscripții de câte 30—40 parohii. Protoiereii ardeleni au cancelarie regulată, analogă cu preturile de plasă. Au o corespondență zilnică vastă, la episcopie și cu toate parohiile deodată și separat, când cere trebuința. Administrația bisericească, dela centrele protoiereilor ardeleni, este un consistor în miniatură. Cu greu ne putem imagina situația unui protoiereu pe județ. Ce poate face o singură persoană, cu 200—300 parohii, eventual mai multe? Sub raportul conducerii efective, credem, prea puțin. Rolul lor se reduce la reprezentări, solemnități și alte misiuni și încredințări speciale.

Dela protoierei se cere, să fie persoane bisericesti titrate, distinse și cu calități multilaterale. Este corect să fie așa! În trecutul nostru în Ardeal, protoiereii jucau un rol foarte important bisericesc-cultural și național. Autoritatea socială, a unui protoiereu ardelen era mai mare ca și a unor înalți dignitari bisericesti de azi.

Care este situația protoiereilor din Ardeal? Pu-

în măgulitoare! Just ar fi să dai mult și să iai mult. La noi este invers, iai mult și dai puțin, aproape nimic. Protoierii din Ardeal, ca și demnitarii bisericești, sunt forțați să facă lucrări de copist, impiegat, factor poștal, etc. Ceeace ar mai trebui să fie, nu pot fi! Prelenții multe, recompensă neînsemnată.

Zilele trecute a ieșit la pensie un venerabil protoieru din eparhia Aradului, cu o pensie lunară de simplu preot și inferioară ultimului dascăl rural. Unde este dreptatea, raportul pregătirilor și munca prestată?

Este timpul, ca Domnul Ministru al Cultelor, care cunoaște situația din Ardeal și anomalia acestei categorii de eclesiastici, să facă dreptate. Nu cerem altă, decât acordarea tuturor protoierilor din Ardeal a salarului lunar, egal pentru toți, precum și trecerea acestui solar la fondul de pensie al Statului. Asemenea plătitura unui secretar, la centrele protoierilor ardeleni, circa 86 la număr.

Ar fi aceasta un act de dreptate și recompensă, pentru munca unor demnitarii bisericești, puși în slujba Bisericii și a neamului.

Prot. Ștefan Lungu

„Dar unde e Biserica“

Sub acest titlu, păr. T. Chiricuță a scris un duios articol în revista sa săptămânală „Ortodoxia“. În legătură cu două cazuri concrete de nenorocire omească, lasă să defileze dinaintea ochilor săi pe toți nenorociții „căzuți pe marginea drumului vieții“ ca să se întrebe: „nu s'a găsit nici un samarinean milostiv, care să se apropie de dânsul cu untdelemnul și vinul iubirii? O, dar puntruce Doamne ai întemeiat Tu în lume sfânta Biserică? Puntruce ai așezat în Altare, ca un isvor viu, Jertfa Potirului? Puntruce ai revărsat și reversi mereu peste proești și peste credincioși, din Ceriurile infinite ale Tale, Darurile Duhului? Nu puntruce să ne faci mai bunți pe noi, cei răi?”

... „Dar unde e Biserica?“ Apoi cu o legitimă mâhnire se întrebă: „E destul oare să ne adunăm Duminica și zilele de sărbători să ne închinăm? E destul să sune clopotele și cântările credincioșilor a-lunci, când bătrânii dorm părăsiți pe margini de drumuri, copiii mor neingrijiți în case de văduve? Se poate oare să ne mulțumim cu astfel de creștinătate?“

„Lucrări samarinene și lucrări misionare“ sunt remediile ce ne întâlțesează Sf. Sa pentru tămăduirea crudelor realități ale vieții. A zilelor vieții ce trăim, adăugăm noi, căci dacă rășboiul ne-a dat atâția invalizi cu trupul, marasmul sufletec al anilor de după rășboiu a făcut ca individ și stat să trăiască într'o atmosferă în care posibilitatea unui cataclism mondial, fine nervii în permanentă tensiune. Ideologia cotidiană a colectivității, a bărbatului de stat ca și a omului de afaceri sau aceea a omului de rând e inspirată de teama izbucnirii iminente a unui nou rășboiu mondial. Și, în ciuda acestor semne vestitoare de timpuri apocaliptice, omul rămâne un incorijibil. Ne amintim b. o., că în Spania, în timp ce sângele fiilor aceluiaș neam curgea pe câmpul de luptă din apropierea Barcelonei, barcelonezii dansau și își petreceau.

Fie că trăim în preajma unor timpuri biblice, fie că am avea timpuri normale, și unele și altele își au naufragiații vieții pe cari Domnul, ca pe niște frați, ni-

dă în seamă. În parohiile dela țară ei sunt mai pușini și astfel preotul, fiindu-l în permanentă evidență, își poate desvolta opera samarineană și misionară, cu sorși de deplină izbândă.

A cerceta pe bolnavi și a interveni la cei săraci cu ajutorul farmaciei de prim ajutor, a pune la îndemâna elevilor orfanți și săraci cărțile de școală iar de Crăciun a-i îmbrăca cu câte ceva, iată în sumar, opera pe care preotul o poate săvârși, fără etorturi mari și fără a fi înștiărit el însuși.

O, dar acestea sunt lucruri pe cari fiecare preot le știe. De cât, între a ști și a face e o prăpastie peste care numai cu ajutorul inimii caritative se poate trece. Iar ca să devii caritativ iată zilnic antrenament sufletesc pentru educația voinței și inimii: o slujbă scurtă în fiecare dimineață, fără cântor și fără crâșnic. Minunai prilej de a pune la picioarele lui Iisus lacrimile tale, licăloșia ta. Și dacă astfel te predai Lui zilnic, te trezești că credința ta a căpătat aripi și vei simți mâna lui Dumnezeu în toate lucrurile tale. Cerrând „pânea lacrimilor“ vei avea pe Dumnezeu și avându-L pe El, ai tot și vei pluti cu sufletul, deasupra nevoilor și sufletelor lumești și vei fi preot samarinean și misionar și unde ești tu acolo e Biserica. Să ne zoricim, fraților, că mai curând decât socotim, poate să vină ceasul când trebuie să ne întorcem acasă... la Tatăl.

Iliac

Probleme canonice

Revenire în canonicitate!

Sf. Sirod prin ordinul No. 1944/1939 „comunică pentru strictă conformare“ următoarele: „Preoștii sunt obligați a nu se mai adresa instanțelor civile pentru eventualele neînțelegeri dintre ei, fără prealabilă învoire a Chiriarhului respectiv.“

Spuneam într'unul din articolele trecute — desigur nu fără a face dovada, — că, situația de azi a Bisericii creștine, se află la greu impas. Atacă în fel și chip, de dușmani văzuți și ascunși; lovită de cei cari trebuiau să-i fie fiii, Biserica este tratată vitreg atât de oamenii reprezentanți ai ideilor de stânga, cât și de cei din tabăra adversă. Anarhist și comunist, cât și național socialistul german, lovesc în Biserică. Unii voind să se rășboiască cu însuși Dumnezeu, alții, pentru moment, doar cu urmașii Mântuitorului; dar toți, de preluțindenti, în vederea aceluiaș scop: înfrângerea divinului, în scopul ridicării omeșcului. Că nu vor reuși, este adevărat. Dar în fața acestor fel de dușmani, Biserica se află ca nici odată fărămijată, fără respect a normelor de conducere, a canoanelor.

Iată de ce, ne bucură măsura Sf. Sinod. Ea este deplin justificată și perfect canonică.

„Dacă vreun cleric are litigiu cu alt cleric, să nu înconjure pe episcopul său propriu și să alerge la foruri judecătorești lumești, ci chestiunea să se cerceteze mai întâiu de către episcopul său propriu, sau cu voia episcopului său, de către aceia, pe cari ambele părți vor voi să le facă judecată; iar dacă cineva ar proceda împotriva acestora să se supună pedepselor canonice.“¹⁾...

¹⁾ Can. 9, Sinod IV; cf. Milaș: *Canoanele Bis. ort.* trad. Dr. Popovici Kovneici, Arad 1931, vol. I, part. II.

A nu înconjura, înseamnă a nu te judeca fără aprobarea episcopului. Dealfel această poruncă este doar o repetare a multora date prin alte Sinoade¹⁾. Scopul era de a căuta o împăcare, o localizare a pricinii, căci nu este decât în detrimentul Bisericii a se vedea clericii judecați de către cei fără har; aceasta îndeosebi când instituția judecătorească nu era creștină, ci păgână. Acest canon însă nu împedea definitiv pe cleric de a veni pentru chestiuni civile în fața instanțelor judecătorești lumești — civile — ci, doar a avea aprobarea episcopului său. Credem, îndulcirea aceasta își are rădăcina ei. Biserica creștină a devenit Biserică de Stat. Judecătorii erau creștini; aveau același crez, cu împăcarea; nu era atât de mare deci vina de a apare în fața acestor fel de instanțe civile.

Cu timpul însă s'au ivit doar creștini cu numele; de vorbe și nu de fapte; ba poate chiar mai rău. Acel carl deșin puterea judecătorească lumească — onoare excepțională — sunt străini de spiritul lui Hristos. Iar clericii veniți în fața lor, pârșiți ori pârșitori; achilași ori condamnați, sunt tratați ca oricine.

Iată de ce, a sosit momentul; — de acum înainte vinovăția va cădea asupra acelor Chiriarhi cari vor da deslegare cu prea mare ușurință clericilor de a apare în fața instanțelor civile, — ca clericii să fie pe cât e posibil oprși.

Deoarece însă clericii nu trăesc în comunități de clerici, ci cu fiii lor duhovnicești, se cade să știm: când are clericul vreun diferend cu vreun laic, poate el să se adreseze direct instanțelor civile?

Credem că nu. Și întru susținerea aceasta ne referim la novela 123 a lui Iustinian: „Dacă cineva are vreun proces cu un cleric, un călugăr, o diaconesă sau o călugăriță, sau cu persoane care duc viață ascetică, trebuie să se adreseze episcopului pârșii reclamate, care va avea dreptul să decidă.”²⁾

Azi când — spre rușinea ierarhiei — sunt unii preoști cu sule de procese pe la tot felul de instanțe judecătorești lumești, ar fi cazul ca Sf. Sinod să extindă hotărârea luată și cu privire la raporturile de judecată dintre clerici și mireni. Aceasta pentru prestigiul Bisericii și eliminarea din sânul „turmei conducătoare” a acelor carl se abat.

Prof. Gh. Coman

Falsificarea adevărului religios

Una dintre armele adversarilor creștinismului este mistificarea. O elementară regulă de metodă ne învață că istoricul trebuie să fie atent asupra faptelor pe cari le interpretează și numai după o lungă și minuțioasă cercetare poate să afirme anumite concluzii, sau dacă lucrurile nu sunt pe deplin lămurite să emită anumite ipoteze.

Sunt cărți cari ne atrag prin titlul bombastic ce l au, dar căutând cuprinsul lor rămânem adesea ulmiți de câte neadevăruri sunt capabili unii oameni.

E vorba de cartea lui Richard Kreglinger: „L'évolution religieuse de l'humanité” (Evoluția religioasă

a umanității) în care autorul încearcă să ne dea o succintă istorie a religiunilor, recomandând în același timp și tratatele mai de seamă ale istoricilor de religii: Chantepie de la Saussaye, I. Reinach, N. Söderblom, s. a.

Autorul ne spune în prefață, că vrea să ne arate elementele esențiale ale religiunilor, determinând locul ce-l ocupă ele în viața omenirii, arătând anumite probleme, cari pot fi degajate din explicarea lor, indicând în același timp etapele principale de unde încep specificând caracterele lor, după forma în care au evoluat.

În capitolul I ne dă originea religiunilor primitive, explicând mai mult formele materiale ale religiunii ca: „mane, obiectele divine, realismul religios, magia, riturile”, s. a.

În capitolul II-lea ne sunt descrise religiunile universale (monarhice), adorarea regilor în India și Persia, zeii personali, zeul unic: Aten, religiunile cu caracter politic social, monarhismul religios a lui Izrael: Jahveh, mesiamismul: Iisus.

Am amintit numai aceste capitole pentru că să poată arăta cum Richard Kreglinger ajungând la religia creștină, expune mai întâi istoria Evreilor, cu multe date luate din Vechiul Testament, arată peregrinările poporului Evreu, contractul ce l-au avut Evreii cu Asiro Babilonenii și mai ales cu Medo Persii, împrumutul ce l-au făcut dela aceste două popoare, exilul lor. Ajungând la profeti amintește îndeosebi pe Isaia, în cap. XL și LVI, și descrie suferința poporului Evreu. Rolul Messiei este evidențiat în raport cu suferințele mari ce le-a suportat poporul Evreu, suferințe ce vor fi alinate pe deplin de „acela” care va distruge pe Greci și Romani, refăcând vechiul imperiu a lui Izrael:

„El va transforma umanitatea nouă, care va trăi din o viziune discretă a Mântuitorului”. Ajungând la Iisus spune, „că despre el nu știm aproape nimic” (pag. 99) (sic!)

„Literatura contemporană discută subiectul, iar scriitorii creștinilor, cari vorbesc despre el sunt posteriori morții sale, sau cu mult după aceea sunt scrise. Istoria și legenda sunt amestecate; lui îi sunt atribuite vechile profeții, în gura lui sunt puse precepte morale, cari nu sunt ale Lui, fiindcă ele au fost deja spuse de alții; ele alcătuiesc minunate miluri cu privire la nașterea sa” (pag. 100) ș. a.

Autorul acestui scurt tratat de istoria religiunilor spune „că nu se atășează la aceia cari sunt radicali în ceea ce privește existența lui Iisus ci mai ales crede că EL a fost „Dumnezeu făcând om”; — „ceea ce rămâne nu i decât viața unui profet care se crede, Messia”.

Vorbind „despre speranțele nutrite de Evrei, despre restaurarea Izraelului, aceste speranțe naționale și politice, prin originea și interpretarea lor spiritualistă vor rămâne totdeauna. Ele s'au consacrat la Evrei; s'au transformat pentru a se renaște oșlăzi în „stonism” (pag. 102).

Afirmațiile lui R. Kreglinger sunt toate țesute în jurul istoriei Evreilor; toată drama creștină e legată de poporul evreesc. Argumentarea lui însă e șubredă și falsă deoarece privește printr'un suflet de Evreu, întunecând istoria minunată și reală a vieții și Bisericii creștine.

Cartea lui Richard Kreglinger poartă pecetea falsificării adevărului istoric; ea nu poate fi admisă de cercetătorul creștin.

Cunoaștem în comparație cu această carte lipsită de criteriul adevărului obiectiv, minunatele studii redade

¹⁾ Can. 74,75 Apostolic; Can. 14 Antiohia; 4 Sardica; 8 Carthagina, etc.

²⁾ Cf. Hefele-Laclercq: *Hist. des conc.* II pag. 791, nota 1.

cu alăta precizie și adevăr istoric în manualul important de istoria religiunilor a lui *Joseph Huby*: „*Christus*”, unde *Pierre Rousselot* și *I. Huby* în capitolul „*Religia creștină*” ne dau pagini admirabile de înțelegere creștină.

Am amintit toate acestea fiindcă dela un cercetător creștin se cere o înțelegere corectă a lucrurilor pe care R. Kreglinger nu o are. În zilele noastre s'au lășii profesii falși cari pe la răscrucea drumurilor ne ispitesc în diferite forme și graiuri streine. — Datoria noastră este să-i alungăm cu *cuvântul* și cu *scrisul*, restabilind adevărul istoric și religios, atât de trebuincios zilelor noastre!

Prof. Constantin Rudneanu

Niciodată...

Niciodată nu întrelăsa pe mâne, ceace poți face astăzi.

Niciodată nu critica ceea ce nu pricepi.

Niciodată nu întrelăsa a compătîmi, când vezi un bărbat, o femeie sau un copil, că suferă.

Niciodată nu întoarce spatele când vezi obstacolul.

Niciodată nu ți fie rușine a întreba, ceace nu ai învățat.

Niciodată nu ți arăta indignarea crudă.

Niciodată să nu fii mai strict cu tine însuși, ca Dumnezeu.

Niciodată nu lăsa să apună soarele, fără ca sufletul tău să dea față cu Dumnezeu.

Niciodată să nu zici că iubești pe deaproapele tău, dacă nu ești gata să suferi alături de dânsul.

Niciodată să nu treci nepăsător pe lângă un „năcaz”, când îl întâlnești în cale.

Niciodată să nu crezi sfatul omului lipsit de Dumnezeu.

Niciodată nu urma exemplul trădătorului și al mișelului.

Niciodată să nu zici: „nu pot”, dacă nu ai probat.

Omule! crezându-te „drept”, poți arunca în prăpastie pe semenul tău și familia lui?

Niciodată!

G. P.

Informațiuni

Misiunile religioase dela Mănăstirea Bodrogulul se vor desfășura după programul publicat într'un număr anterior al revistei.

În ziua praznicului Adormirii Născătoarei de Dumnezeu sfânta Liturghie o va servi P. Sfinția Sa episcopul Policarp al Americel, fostul stareț al mănăstirii, însoțit de P. Sfinția Sa episcopul Andrei.

Ven. Consiliul Eparhial a ținut Marți în 8 Aug. ședință plenară în care s'a desbătut adresa Ministerului Cultelor privitoare la înființarea episcopiei de Timișoara și la noua arondare a eparhiilor în cauză. S'a hotărât înființarea unei noi episcopii la Timișoara pe baza unor noi arondări și deschiderea concursului

pentru întregirea protopopiatului Lipova rămas vacant în urma alegerii P. C. S. pâr. Tr. Cibian de consilier referent eparhial.

În aceeaș ziua s'a ținut și ședința secției administrative a Consiliului Eparhial, în care s'au făcut următoarele numiri de preoți: Demian Tudor, secretarul și economul Academiei de Teologie este numit la parohia Arad-Șega, rămasă vacantă prin numirea pr. Il. Felea de paroh al Catedralei Arad; I. Guțu din Ineu este numit la parohia Arad Micălaça-Nouă, în locul pâr. R. Furdul pensionat; P. Belean din Șicula la parohia vacantă Moșiori și Pr. Ilie Susan din Troaș de paroh administrator la Timișești, până când se va alege prin concurs noul paroh în locul decedatului I. Păcurariu.

A murit P. S. Ipolit Vorobchevici — Rădăușeanu primul arhieru vicar al Mitropoliei Bucovinei și cel mai bătrân dintre ierarhii României. S'a născut la 24 Mai 1849 în comuna Drăgoești-Suceava. Liceul l a făcut la Suceava, Facultatea de Teologie la Cernăuși și la Viena cea de Filosofie. Între 1887—1904 slușește ca preot în comuna Dorna Cândrenilor. După ce se călugărește, la 1905 ajunge egumen al Mănăstirii Dragomirna; în 1910 arhimandrit stavrofor, în 1919 mitrofor și la 1 Sept. 1929 este numit vicar mitropolitan. În 1932 e proclamat doctor honoris causa al Facultății de Teologie din Cernăuși.

În afară de activitatea sa bogată de scriitor, arhieru Ipolit a condus mitropolia Bucovinei în timpul boalei mitropoliștilor Vladimir Repta și Nectarie Cotlarciuc și după moartea acestuia până la alegerea actualului mitropolit.

Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii.

În săpăturile arheologice ce se fac în Dobrogea, la vechiul Abritus, s'au descoperit urmele unui vechiu templu creștin zidit din coloane de piatră pe capitelurile cărora se află clopitiă crucea creștină.

O nouă dovadă despre vechimea apostolică a Bisericii noastre.

Congresul profesorilor dela Academile de Teologie din Mitropolia Ardealului se va ține anul acesta la Arad, în jumătatea a doua a lunii Septembrie.

Astra își ține anul acesta congresul anual la Cluj în 8—11 Septembrie.

Monahul Iliodor Astaluș, student în teologie, a fost sfințit diacon pentru biserica mănăstirii H. Bodrog.

Nr. 4966/1939.

Comunicate

Se aduce la cunoștința tuturor că protosinghelul Inochente Negrescu, dela schitul Crasna, Prahova, a fost exclus din monahism ca nevrednic.

Nr. 5368/1939.

Sf. Episcopie Constanța a editat o carte de folos: „Indrumătorul liturgic”. O recomandăm C. Preoți. Se poate comanda la Sf. Episcopie Constanța, Secția Culturală a Consiliului eparhial. Prețul 400 Lei. La comanda mai multor exemplare se acordă rabat de 20%.

Consiliul Eparhial ort. rom. Arad